

EGZAMIN ÓSMOKLASISTY 2020

JĘZYK POLSKI

Wtorek, 16 czerwca 2020

Arkusze egzaminacyjny

Ósmoklasisto! Dziś publikujemy egzamin z języka polskiego z rozwiązaniami naszych ekspertów. Sprawdź, czy zdałeś!

CK
CENTRALNA
KOMISJA
EGZAMINACYJNA

Arkusze zawiera informacje
prawnie chronione do momentu
rozpoczęcia egzaminu.

WYPEŁNIA UCZEŃ

KOD UCZNI

--	--	--

PESEL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

miejsce
na naklejkę

Egzamin ósmoklasisty

Język polski

DATA: 21 kwietnia 2020 r.

GODZINA ROZPOCZĘCIA: 9:00

CZAS PRACY: 120 minut

Instrukcja dla ucznia

Arkusze zawiera teksty liczące
więcej niż 250 wyrazów.

1. Sprawdź, czy na kolejno ponumerowanych **22 stronach** są wydrukowane **22 zadania**.
2. Sprawdź, czy do arkusza jest dołączona karta odpowiedzi.
3. Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś nauczycielowi.
4. Na tej stronie i na karcie odpowiedzi w wyznaczonych miejscach wpisz swój kod, numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
5. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania. Wykonuj zadania zgodnie z poleceniami.
6. Rozwiązania zadań zapisuj długopisem lub piórem z czarnym tuszem/atramentem.
7. Nie używaj korektora.
8. Rozwiązania zadań: **2–5, 9–11, 14–16, 18, 19** oraz **20**, zaznacz na karcie odpowiedzi zgodnie z informacjami zamieszczonymi na następnej stronie. W każdym zadaniu poprawna jest zawsze **tylko jedna** odpowiedź.
9. Rozwiązania zadań: **1, 6–8, 12, 13, 17, 21** oraz **22**, zapisz czytelnie i starannie w wyznaczonych miejscach w arkuszu egzaminacyjnym. Odpowiadaj tylko własnymi słowami, chyba że w zadaniu polecono inaczej.
10. Ewentualne poprawki w odpowiedziach zapisz zgodnie z informacjami zamieszczonymi na następnej stronie.
11. Zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane i oceniane.
12. Lista lektur obowiązkowych znajduje się na stronie 3 tego arkusza egzaminacyjnego.

Powodzenia!

WYPEŁNIA ZESPÓŁ NADZORUJĄCY

Uprawnienia ucznia do: nieprzenoszenia odpowiedzi na kartę odpowiedzi dostosowania zasad oceniania.

OPOP-100-2004

Zapoznaj się z poniższymi informacjami

1. Jak na karcie odpowiedzi zaznaczyć poprawną odpowiedź oraz pomyłkę w zadaniach zamkniętych?

Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem i zaznacz inną odpowiedź, np.

Poprawna odpowiedź w zadaniu	Układ możliwych odpowiedzi na karcie odpowiedzi	Sposób zaznaczenia poprawnej odpowiedzi	Sposób zaznaczenia pomyłki i poprawnej odpowiedzi												
C	<table border="1"><tr><td>A</td><td>B</td><td>C</td><td>D</td></tr></table>	A	B	C	D	<table border="1"><tr><td>A</td><td>B</td><td>■</td><td>D</td></tr></table>	A	B	■	D	<table border="1"><tr><td>⊙</td><td>B</td><td>■</td><td>D</td></tr></table>	⊙	B	■	D
A	B	C	D												
A	B	■	D												
⊙	B	■	D												
AD	<table border="1"><tr><td>AC</td><td>AD</td><td>BC</td><td>BD</td></tr></table>	AC	AD	BC	BD	<table border="1"><tr><td>AC</td><td>■</td><td>BC</td><td>BD</td></tr></table>	AC	■	BC	BD	<table border="1"><tr><td>AC</td><td>■</td><td>BC</td><td>⊙</td></tr></table>	AC	■	BC	⊙
AC	AD	BC	BD												
AC	■	BC	BD												
AC	■	BC	⊙												
FP	<table border="1"><tr><td>PP</td><td>PF</td><td>FP</td><td>FF</td></tr></table>	PP	PF	FP	FF	<table border="1"><tr><td>PP</td><td>PF</td><td>■</td><td>FF</td></tr></table>	PP	PF	■	FF	<table border="1"><tr><td>PP</td><td>⊙</td><td>■</td><td>FF</td></tr></table>	PP	⊙	■	FF
PP	PF	FP	FF												
PP	PF	■	FF												
PP	⊙	■	FF												

2. Jak zaznaczyć pomyłkę i zapisać poprawną odpowiedź w zadaniach otwartych?

Jeśli się pomylisz, zapisując odpowiedź w zadaniu otwartym, pomyłkę przekreśl i napisz poprawną odpowiedź

nad niepoprawnym fragmentem

stuszenie

Uważam, że bohater postąpił ~~dobrze~~.

lub obok niego

Uważam, że bohater postąpił ~~dobrze~~ stuszenie

Lista lektur obowiązkowych

Klasy VII i VIII

Charles Dickens, *Opowieść wigilijna*

Aleksander Fredro, *Zemsta*

Jan Kochanowski, wybór fraszek, pieśni i trenów, w tym tren I, V, VII, VIII

Aleksander Kamiński, *Kamienie na szaniec*

Ignacy Krasicki, *Żona modna*

Adam Mickiewicz, *Reduta Orzona*, *Śmierć Pułkownika*, *Świtezianka*, *Dziady* część II, wybrany utwór z cyklu *Sonety krymskie*, *Pan Tadeusz* (całość)

Antoine de Saint-Exupéry, *Mały Księż*

Henryk Sienkiewicz, *Quo vadis*, *Latarnik*

Juliusz Słowacki, *Balladyna*

Stefan Żeromski, *Szyfowe prace*

Sławomir Mrożek, *Artysta*

Melchior Wańkowicz, *Ziele na kraterze* (fragmenty), *Tędy i owędy* (wybrany reportaż)

Zadania egzaminacyjne są wydrukowane na kolejnych stronach.

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania.

Henryk Sienkiewicz

QUO VADIS

Skończywszy wreszcie ułożoną poprzednio pieśń, [Neron] począł improwizować, szukając wielkich porównań w widoku, który się przed nim roztaczał. [...]

Po krótkiej chwili milczenia zawrzała burza oklasków. Lecz z oddali odpowiedziało mu wycie tłumów. Teraz nikt już nie wątpił, że to cesarz rozkazał spalić miasto, by sobie wyprawić widowisko i śpiewać przy nim pieśni. [...]

Nero zwrócił się do Tygellina:

– Czy mogę liczyć na wierność żołnierzy?

– Tak, boski! – odpowiedział prefekt.

Lecz Petroniusz wzruszył ramionami.

– Na ich wierność, lecz nie na ich liczbę – rzekł. – Zostań tymczasem tu, gdzie jesteś, bo tu najbezpieczniej, a ten lud trzeba uspokoić.

Tegoż zdania był i Seneka, i konsul Licyniusz. Tymczasem w dole wzburzenie rosło. Lud zbroił się w kamienie, w drągi od namiotów, w deski z wozów i tacek i w rozmaite żelaziwo. Po niejakiem czasie kilku z przywódców kohort przyszło z oznajmieniem, że pretorianie¹, napierani przez tłumy, zachowują z największym wysileniem linię bojową i nie mając rozkazu uderzenia, nie wiedzą, co czynić.

– Bogowie! – rzekł Nero. – Co za noc! Z jednej strony pożar, z drugiej rozhukane morze ludu. [...]

– Panie – odpowiedział niepewnym głosem Tygellin – ja zrobiłem wszystko, co mogłem, ale niebezpieczeństwo jest groźne... Przemów, panie, do ludu i poczyń mu obietnice.

– Cezar miałby przemawiać do tłuszczy²? Niech to uczyni inny w moim imieniu. Kto się tego podejmie?

– Ja! – odrzekł spokojnie Petroniusz.

– Idź, przyjacielu! Tyś mi najwierniejszy w każdej potrzebie... Idź i nie szczędź³ obietnic. [...]

Petroniusz, stanąwszy u stóp arkad, kazał sobie podać białego konia i siadłszy na niego, pojechał na czele towarzyszy przez głębokie szeregi pretoriańskie ku czarnej, wyjącej tłuszczy, bezbronny, mając w ręku cienką laskę z kości słoniowej, którą się zwykle podpierał.

I przyjechawszy tuż, wparł konia w tłumy. [...] Rozszalała fala wnet otoczyła jego i orszak, za nią widać było istotnie jakby morze głów, ruchome, kotłujące się, straszne.

Wrzaski wzmogły się jeszcze i zmieniły się w nieludzki ryk; drągi, widły, a nawet i miecze chwiały się nad głową Petroniusza, drapieżne ręce wyciągały się ku cuglom jego konia i ku niemu, lecz on wjeżdżał coraz głębiej, zimny, obojętny, pogardliwy. Chwilami uderzał laską po głowach najzuchwalszych, tak jakby torował sobie drogę w zwykłym ścisku, i ta jego pewność, ten spokój zdumiewały jednakże rozhukaną tłuszczy. Poznano go wreszcie i liczne głosy poczęły wołać:

– Petroniusz! *Arbiter elegantiarum!*⁴ Petroniusz!... [...]

Wówczas wyprostował się na koniu i począł mówić donośnym, spokojnym głosem:

– Obywatele! Niech ci, którzy mnie usłyszą, powtórzą słowa moje tym, którzy stoją dalej, wszyscy zaś niechaj się zachowają jak ludzie, nie jak zwierzęta w arenach.

– Słuchamy! Słuchamy!...

– Zatem słuchajcie. Miasto zostanie odbudowane. Ogrody Lukulla, Mecenasa, Cezara i Agrypiny będą dla was otwarte! Od jutra rozpocznie się rozdawnictwo zboża, wina i oliwy, tak aby każdy mógł napełnić brzuch aż do gardła! Potem cesarz wyprawi wam igrzyska, jakich świat nie widział dotąd, przy których czekają was uczyty i dary. Bogatsi będziecie po pożarze niż przed pożarem!

Odpowiedział mu pomruk, który rozchodził się tak od środka na wszystkie strony, jak rozchodzą się fale na wodzie, w którą wrzucił ktoś kamień: to bliżsi powtarzali dalszym jego słowa. Potem tu i ówdzie ozwały się okrzyki gniewne lub potakujące, które zmieniły się wreszcie w jeden powszechny, olbrzymi wrzask:

– *Panem et circenses!*⁵...

Henryk Sienkiewicz, *Quo vadis*, Wrocław 2002.

¹ Pretorianie – żołnierze gwardii przybocznej cezara.

² Tłuszcza – tłum; tu: pogardliwie o protestujących mieszkańcach Rzymu.

³ Nie szczędzić – tu: nie ograniczać.

⁴ *Arbiter elegantiarum* (łac.) – autorytet w sprawach mody, elegancji i dobrego smaku.

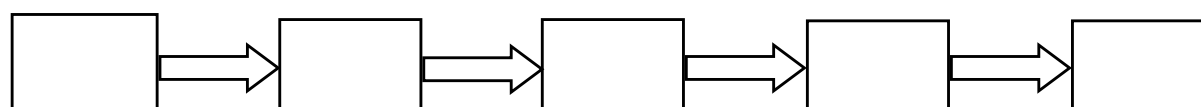
⁵ *Panem et circenses!* (łac.) – „Chleba i igrzysk!” – zawołanie rzymskiego ludu domagającego się darmowego wyżywienia i rozrywek.

[569 wyrazów]

Zadanie 1. (0–1)

Na podstawie podanego fragmentu ułóż wymienione niżej zdarzenia zgodnie z porządkiem chronologicznym. Wpisz litery (A–E) w kratki we właściwej kolejności.

- A. Przemowa wysłannika cezara.
- B. Recytowanie poezji przez cezara.
- C. Podjęcie decyzji przez Petroniusza.
- D. Reakcja tłumu na słowa Petroniusza.
- E. Rozmowa cezara z uczestnikami spotkania.

Zadanie 2. (0–1)

Oceń prawdziwość podanych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Neron postanowił zjednać sobie protestujący tłum, gdyż jako artysta potrzebował sprzyjającej mu publiczności.	P	F
Według Petroniusza liczebność wojsk Nerona była wystarczająca, by zapewnić bezpieczeństwo władcy.	P	F

Zadanie 3. (0–1)

Która sytuacja spowodowała zmianę nastawienia mieszkańców Rzymu w przytoczonym fragmencie *Quo vadis*? Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

- A. Deklamowanie wierszy przez władcę Rzymu.
- B. Wypowiedź Tygellina dotycząca gotowości wojsk.
- C. Obecność pretorianów wśród zbuntowanego tłumu.
- D. Złożenie przez Petroniusza obietnic w imieniu cezara.

Zadanie 4. (0–1)**Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.**Petroniusza, w przytoczonym fragmencie *Quo vadis*, charakteryzują

- A. pycha i wzburzenie.
- B. opanowanie i stanowczość.
- C. ciekawość i nieustępliwość.
- D. wrażliwość i zdenerwowanie.

Zadanie 5. (0–1)**Oceń prawdziwość podanych stwierdzeń w odniesieniu do całego utworu *Quo vadis*. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.**

Neron i Petroniusz to postacie historyczne.	P	F
Prześladowanie chrześcijan to jeden z wątków historycznych w powieści Henryka Sienkiewicza.	P	F

PRZENIEŚ ROZWIĄZANIA ZADAŃ 3., 4. ORAZ 5. NA KARTĘ ODPOWIEDZI!**Zadanie 6. (0–3)****6.1. Do podanej tezy sformułuj argument. Zilustruj go innym – niż w przytoczonym fragmencie – wydarzeniem z *Quo vadis*.**

Teza: Petroniusz był skutecznym mówcą.

Argument: .....

.....

.....

.....

.....

6.2. Spośród lektur obowiązkowych, innych niż *Quo vadis*, wybierz tę, której bohater musiał stawić czoła wyzwaniom. Podaj tytuł tej lektury oraz jej bohatera.

Uzasadnij swój wybór. W uzasadnieniu przywołaj sytuację z tej lektury, ilustrującą Twoją argumentację. Lista lektur obowiązkowych znajduje się na stronie 3 tego arkusza egzaminacyjnego.

Tytuł: .....

Bohater: .....

Uzasadnienie: .....

.....
.....
.....
.....

Zadanie 7. (0–1)

Petroniusz, jako autorytet w sprawach mody, elegancji i dobrego smaku, nazywany był *arbiter elegantiarum*.

Gdyby tytuł *arbiter elegantiarum* przyznawano kobietom, to która z postaci – Telimena czy żona modna (z satyry Ignacego Krasickiego) – bardziej by na niego zasłużyła? Uzasadnij swoją odpowiedź, podając jeden argument. Odwołaj się do utworu, którego bohaterką jest postać wybrana przez Ciebie.

.....
.....
.....
.....
.....

Zadanie 8. (0–2)

Przeczytaj poniższy fragment utworu.

Kogut przeczytał ogłoszenie: „Potrzebujemy zwierząt – Cyrk”.

– Zgłoszę się – powiedział, składając gazetę. – Zawsze chciałem być artystą. [...]

Dyrektor przyjął go na świeżym powietrzu, gdzie urzędował. Właśnie rozwijano namiot cyrkowy. Ja i Lis zatrzymaliśmy się opodal.

– Bardzo mi miło, że pan się do nas zgłasza. Można poznać godność?

– Lew – przedstawił się Kogut krótko.

– Lew? – zdziwił się dyrektor. – Czy jest pan tego pewny?

– Ewentualnie tygrys.

– No dobrze. Wobec tego niech pan zaryczy.

Kogut zaryczał jak umiał.

– Owszem, nieźle, ale są lepsze lwy od pana. Gdyby się pan zgodził na koguta, to co innego. Wtedy mógłbym pana zaangażować. [...]

– Co ci strzeliło do głowy, dlaczego chciałeś grać lwa?

– Jak to, dlaczego... – odpowiedział za niego Lis. – Czy widziałeś kiedy artystę bez ambicji?

8.1. Podaj tytuł lektury obowiązkowej, z której pochodzi powyższy fragment.

Tytuł: .....

8.2. Czy postawa Koguta – bohatera z powyższego fragmentu – przypomina postawę Nerona z powieści *Quo vadis*? Uzasadnij swoją odpowiedź, odwołując się do obu utworów.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Zadanie 9. (0–1)

Przeczytaj definicję wyrazu *burza* ze słownika języka polskiego.

1. «gwałtowne opady deszczu połączone z silnym wiatrem, grzmotami i piorunami»
2. «wielki wstrząs dziejowy lub życiowy»
3. «czyjaś gwałtowna reakcja na coś»
4. «gwałtowne uczucia»
5. «o czymś skłębionym lub rozwichrzonym, występującym w dużej ilości»

www.sjp.pwn.pl

W którym z podanych zdań użyto wyrazu *burza* w takim samym znaczeniu, w jakim wyraz ten został użyty w drugim akapicie fragmentu utworu *Quo vadis*? Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

- A. Przez miasto przeszła ogromna burza.
- B. Projekcja tego filmu wywołała burzę komentarzy.
- C. Państwo to przetrwało mimo wielu dziejowych burz.
- D. Charakterystyczną cechą jej wyglądu była burza kręconych włosów.

Zadanie 10. (0–1)

Oceń prawdziwość podanych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Sformułowania <i>rozszała fala</i> i <i>morze głów</i> podkreślają liczebność pretorianów powstrzymujących protestujący tłum.	P	F
O stosunku Nerona do buntującego się tłumy świadczy określenie <i>thuszcza</i> , którego cesarz używa w swojej wypowiedzi.	P	F

Zadanie 11. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Wyrazem pochodnym, utworzonym za pomocą formantu pełniącego tę samą funkcję, co w wyrazie *przyjechać*, jest wyraz

- A. *uderzać*.
- B. *skończyć*.
- C. *zdumiewać*.
- D. *przypokiwać*.

Zadanie 12. (0–2)

Z okazji Światowego Dnia Książki jedna z firm produkujących gadżety reklamowe przygotowała kolekcję toreb okolicznościowych, inspirowaną twórczością wybitnych polskich pisarzy.

Poniżej znajduje się projekt jednej z takich toreb, inspirowanej twórczością Henryka Sienkiewicza.

Wybierz dwa spośród elementów graficznych umieszczonych na torbie. Dla każdego z nich:

- **podaj tytuł utworu Henryka Sienkiewicza, do którego ten element nawiązuje;**
- **wyjaśnij związek tego elementu z treścią wskazanego przez Ciebie utworu Henryka Sienkiewicza.**

Element graficzny 1.: .....

Tytuł utworu: .....

Wyjaśnienie: .....

.....

.....

.....

Element graficzny 2.: .....

Tytuł utworu: .....

Wyjaśnienie: .....

.....

.....

.....

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania.

Małgorzata Smoczyńska

ŻYCIE Z PASJĄ

W naszej kulturze słowo „pasja” najczęściej kojarzy się z czymś dostarczającym bardzo silnych emocji, z jakąś pochłaniającą aktywnością wykonywaną regularnie, szczególnie w obszarach artystycznych, podróżniczych, sportowych. [...]

Kluczowe wydaje się zrozumienie, czym tak naprawdę jest pasja. To przede wszystkim energia i radość odczuwane wtedy, gdy robimy to, co karmi naszą duszę, ciało, umysł i emocje. To zaangażowanie i motywacja, wyzwolone faktem, że robimy coś, co jest dla nas przyjemne i co chcemy dla tej właśnie przyjemności robić – bez żadnego przymusu z zewnątrz. Stąd efektem oddawania się pasji jest poczucie naładowania akumulatorów. [...]

Liczba aktywności, które można określić mianem pasji, jest tak naprawdę ogromna. Nie jest istotne, czy daną czynność wykonujemy często czy rzadko, nie jest ważne to, czy osiągamy w niej sukcesy bądź korzyści materialne, nie ma znaczenia, czy dana aktywność jest społecznie istotna, czy też zupełnie błaha. To może być spacer z psem, porządkowanie ogrodu,

przeoglądanie kolekcji zdjęć lub pocztówek. Pasją mogą być inni ludzie – rozmowy z nimi, wspólne spędzanie czasu. Pasją może być gotowanie, sprzątanie, czytanie, oglądanie filmów.

Wszystkie te czynności można określić mianem ziaren pasji, choć nasza kultura nazwie je raczej mało istotnym hobby. Tymczasem to właśnie z takich ziaren pasji, gdy trafią na żyzny grunt i będą odpowiednio pielęgnowane, niczym piękna roślina, wyrasta wielka wspaniała pasja, będąca stylem życia. Z czasem ta roślina, która z entuzjazmem i zaangażowaniem pnie się do słońca, rozwijając kolejne gałęzi umiejętności i talentów, może stać się wielkim drzewem – kluczowym elementem naszej tożsamości, koroną rozwoju naszych talentów i umiejętności, pełnym owoców w postaci satysfakcji, dumy, entuzjazmu dla życia, ciągłego rozwoju, relacji z ludźmi, ale też pieniędzy. [...]

Życie z pasją jest dla nas tak istotne przede wszystkim dlatego, że w bardzo dużym stopniu zaspokaja nasze najważniejsze potrzeby oraz daje nam życiodajną energię.

Dzięki pasji stajemy się też ciekawszym człowiekiem dla innych, wzbogacamy ich życie, jesteśmy inspiracją. To z kolei daje nam większe zadowolenie z samych siebie, wyższe poczucie własnej wartości.

Życie z pasją dobrze zaspokaja także potrzebę przynależności – łączy nas i zbliża do ludzi o podobnych zainteresowaniach, pozwala poczuć się częścią ich społeczności. Docelowo pomaga nam znaleźć swoją misję i powołanie, nadaje cel i sens naszemu życiu.

Na podstawie: Małgorzata Smoczyńska, *Życie z pasją – instrukcja obsługi*, „Focus Coaching Extra” nr 2/2016.

[355 wyrazów]

Zadanie 13. (0–2)

Uzupełnij poniższy tekst w taki sposób, aby stanowił streszczenie tekstu *Życie z pasją* Małgorzaty Smoczyńskiej.

Tematem tekstu Małgorzaty Smoczyńskiej jest .....

.....

Autorka skupia się na .....

.....

i dochodzi do wniosku, że .....

.....

Zadanie 14. (0–1)

Oceń prawdziwość podanych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Z tekstu wynika, że aby realizować swoje pasje, trzeba brać pod uwagę opinie otoczenia.	P	F
Z tekstu wynika, że realizowanie pasji wymaga dużych nakładów finansowych.	P	F

Zadanie 18. (0–2)

18.1. Uzupełnij poniższe zdanie. Wybierz odpowiedź spośród oznaczonych literami A i B oraz odpowiedź spośród oznaczonych literami C i D.

W wypowiedzeniu *Stąd efektem oddawania się pasji jest poczucie naładowania akumulatorów*

podkreślony wyraz to rzeczownik

A	B
---	---

, pełniący funkcję

C	D
---	---

.

A. w bierniku

C. przydawki

B. w dopełniaczu

D. dopełnienia

18.2. Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Taki sam typ orzeczenia jak w wypowiedzeniu *Stąd efektem oddawania się pasji jest poczucie naładowania akumulatorów* występuje w zdaniu

A. *Życie z pasją dobrze zaspokaja także potrzebę przynależności.*

B. *Dzięki pasji stajemy się też ciekawszym człowiekiem dla innych.*

C. *To z kolei daje nam większe zadowolenie z samych siebie, wyższe poczucie własnej wartości.*

D. *W naszej kulturze słowo „pasja” najczęściej kojarzy się z czymś dostarczającym bardzo silnych emocji.*

Zadanie 19. (0–1)

W którym z wyrazów pisownia „rz” jest zgodna z tą samą szczegółową zasadą ortograficzną, co zastosowana w wyrazie *przyjemności*? Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

A. *rzadko*

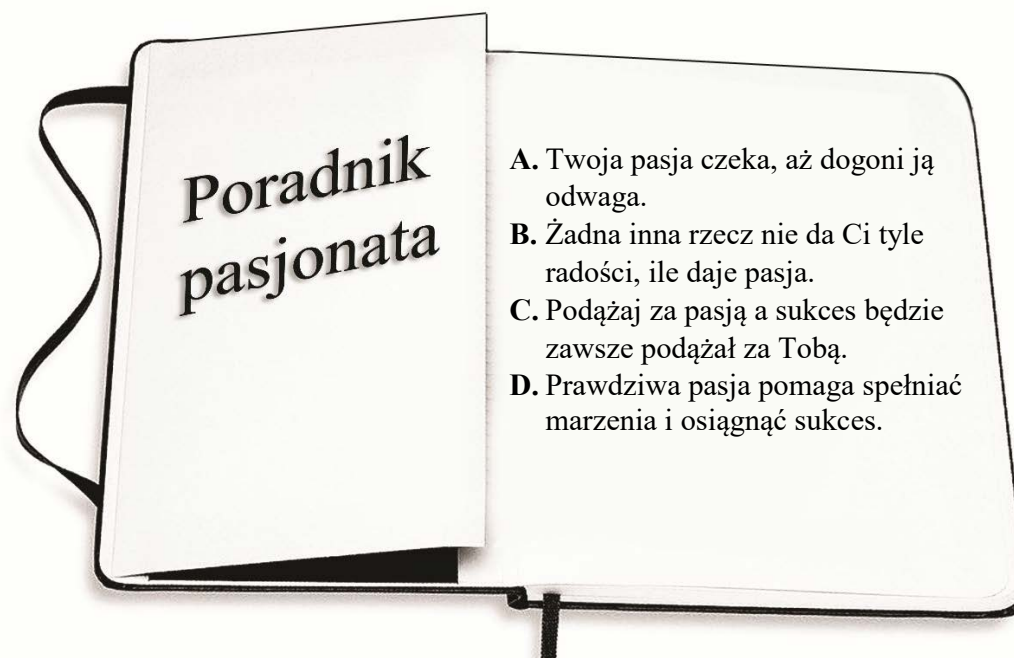
B. *kojarzy*

C. *kulturze*

D. *potrzebę*

Zadanie 20. (0–1)

Jeden z punktów *Poradnika pasjonata* zapisano niezgodnie z obowiązującymi regułami interpunkcyjnymi. Wybierz zdanie, w którym interpunkcja jest niepoprawna.

Zadanie 21. (0–3)

W Twojej miejscowości organizowane jest spotkanie z człowiekiem, który ma niezwykłą pasję. Zredaguj ogłoszenie, w którym zachęcisz mieszkańców do udziału w tym spotkaniu. Użyj dwóch argumentów. Nie cytuj sformułowań z arkusza.

Uwaga: w ocenie wypowiedzi będzie brana pod uwagę poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna.

Ogłoszenie

A writing area consisting of 20 horizontal dotted lines, intended for the student to write their advertisement.

Zadanie 22. (0–20)

Wybierz **jeden** z podanych tematów i napisz wypracowanie.

- Pamiętaj o zachowaniu formy wypowiedzi wskazanej w temacie: napisz **przemówienie** albo **opowiadanie**.
- W wypracowaniu odwołaj się do **wybranej lektury obowiązkowej**. Lista lektur obowiązkowych znajduje się na stronie 3 tego arkusza egzaminacyjnego.
- Twoja praca powinna liczyć co najmniej **200 wyrazów**.
- Zapisz wypracowanie w wyznaczonym miejscu. Nie pisz na marginesie.

Temat 1.

Napisz przemówienie skierowane do koleżanek i kolegów, w którym przekonasz słuchaczy, że książki mogą być źródłem mądrości. W wypracowaniu odwołaj się do wybranej lektury obowiązkowej oraz innego utworu literackiego i wykaż, że ich przeczytanie może uczynić czytelnika mądrzejszym.

Temat 2.

Napisz opowiadanie o spotkaniu z bohaterem wybranej lektury obowiązkowej, który podczas spotkania nauczył Cię czegoś ważnego. Wypracowanie powinno dowodzić, że dobrze znasz wybraną lekturę obowiązkową.

Wypracowanie

na temat nr .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Miejsce dla
egzaminatora

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Odpowiedzi

Zadanie 1.

B, E, C, A, D

Zadanie 2.

FF

Zadanie 3.

D (Złożenie przez Petroniusza obietnic w imieniu cezara.)

Zadanie 4.

B

Zadanie 5.

PP

Zadanie 6.

6.1

Np.

Petroniusz przekonuje cezara, że powinien zabrać zakładniczkę Ligię z domu Aulusów i tak się staje. Na uczcie przekonuje Nerona, że Ligia, owszem jest piękna, lecz „za wąska w biodrach” i cesarz zgadza się z jego opinią.

lub:

Petroniusz ocenia *Troikę* Nerona, nie boi się powiedzieć, że cesarz powinien pisać lepsze wiersze niż Homer, Owidiusz czy Wergiliusz. Ośmiesza wtedy także Tygellina. W ten sposób początkowo wygrywa walkę z Tygellinem o względy cezara.

6.2

Np.

Tytuł: 1. *Latarnik* / 2. *Pan Tadeusz* / 3. *Mały Książę*

Bohater: 1. Józef Skawiński / 2. Jacek Soplica / 3. Mały Książę

Uzasadnienie: 1. Przez czterdzieści lat tuła się po świecie, był na wszystkich kontynentach, nigdzie nie znalazł swojego miejsca. Stracił nawet posadę latarnika w Aspinwall i w zakończeniu jest zapowiedź dalszej tułaczki. / 2. Po zabiciu Stolnika musiał uciekać z kraju, był na emigracji, walczył z Napoleonem pod Hohenlinden, Marengo..., wraca do Soplicowa jako emisariusz, pod przybranym nazwiskiem „ksiądz Robak”, by przygotować powstanie na Litwie i powitanie wojsk napoleońskich.

Zadanie 7.

Np. Moim zdaniem na tytuł arbiter elegantiarum w dziedzinie mody zasługuje Telimena. Zna się na modzie, wie, jak należy się ubierać na uczyty, jak młoda dziewczyna powinna chodzić, jak się poruszać.

Przygotowuje Zosię do wejścia w towarzystwo.

Zadanie 8.

8.1

Tytuł: *Artysta*

8.2

Moim zdaniem postawa Koguta przypomina postawę Nerona, gdyż obaj nie czują się doceniani przez odbiorców. Kogut, kiedy nie został zatrudniony w cyrku w charakterze lwa, po prostu odszedł. Neron, gdy nie usłyszał oklasków tłumu po recytacji wierszy, chciał wysłać na tłum żołnierzy. Ponadto i Neron, i Kogut tak naprawdę nie są tym, kim chcieliby być – cesar artystą, a Kogut lwem.

Zadanie 9.

B

Zadanie 10.

F, P

Zadanie 11.

B

Zadanie 12.

Np. **Element graficzny 1.:** amfiteatr / znak ryby

Tytuł utworu: *Quo vadis*

Wyjaśnienie: W amfiteatrze odbywały się igrzyska, podczas których chrześcijanie byli rzucający na pożarcie lwom. Tam też Ursus pokonał tura i uratował Ligię. / Chrześcijanie rozpoznawali się, rysując na piasku znak ryby (greckie *ichtis* – *Jezus Chrystus Boży Syn Zbawiciel*); Ligia narysowała ten znak przy pierwszym spotkaniu z Markiem Winicjuszem w domu Aulusów, Chilon Chilonides powołuje się na ten znak, kiedy szuka Ligii.

Element graficzny 2.: latarnia / książka *Pan Tadeusz*

Tytuł utworu: *Latarnik*

Wyjaśnienie: Józef Skawiński po długiej tułaczce został zatrudniony jako latarnik; latarnia stała się jego domem. / Józef Skawiński otrzymał od Polskiego Towarzystwa w Nowym Jorku paczkę, w której były polskie książki, między innymi *Pan Tadeusz*. Mężczyzna zaczął go czytać, zasnął i nie zapalił latarni. W ten sposób stracił posadę i zaczął się nowy rozdział jego tułaczki.

Zadanie 13.

Tematem tekstu Małgorzaty Smoczyńskiej jest pasja, która dostarcza nam motywacji do życia, przyjemności.

Autorka skupia się na różnych rodzajach aktywności, które można określić mianem pasji

i dochodzi do wniosku, że pasja zaspokaja wiele naszych potrzeb i nadaje sens naszemu życiu.

Zadanie 14.

FF

Zadanie 15.

D

Zadanie 16.

FP

Zadanie 17.

Np.

Pasja nadaje cel i sens naszemu życiu. Ludzie, którzy poświęcają czas rozwijaniu swoich zainteresowań stają się bogatsi, mają szersze horyzonty myślowe, mogą wykorzystać zdobytą wiedzę w pracy. Ludzie, którzy mają jakieś hobby, potrafią zagłębiać się w sprawy dla innych mało istotne, studiują różne zagadnienia, np. z filozofii, psychologii.

Zadanie 18.

18.1

BC

18.2

B

Zadanie 19.

D

Zadanie 20.

C

Zadanie 21.

Ogłoszenie zawiera podstawowe informacje: **adresat** (mieszkańcy), **nadawca** (np. piszący, Jan Kowalski), **cel** (spotkanie z człowiekiem, który ma niezwykłą pasję), **czas** (np. 16 czerwca 2020 r. o godz. 16.00), **miejsce** (np. aula w Szkole Podstawowej nr 2 przy ul. Mickiewicza 5), **zachęta** – argumenty (np. Będzie można posłuchać o niezwykłej wyprawie w głąb amazońskiej dżungli, będzie można zrobić sobie zdjęcie z niezwykłym człowiekiem, będzie można wygrać bilet na wyprawę, będzie można posłuchać anegdot z życia tego człowieka...)

Zadanie 22.

Temat 1.

Twoim zadaniem było przygotowanie **przemówienia**, czyli tekstu skierowanego do słuchaczy po to, aby przekonać ich do swojej opinii.

Dlatego Twoja praca powinna zawierać:

1. wstęp,

w którym przedstawiłeś temat wystąpienia i sformułowałeś tezę, do której chcesz przekonać (książki mogą być źródłem mądrości, więc warto je czytać).

2. argumenty,

czyli stwierdzenia popierające tezę (np. czytanie książek pozwala poznać życie w dawnych czasach; dzięki lekturom możemy lepiej poznać i zrozumieć samych siebie; książki ułatwiają dokonywanie trudnych wyborów...)

i poprzeć je odpowiednimi przykładami, np. dzięki *Quo vadis* możemy lepiej wyobrazić sobie realia życia w dawnym Rzymie, a *Pan Tadeusz* pozwala wyobrazić sobie życie codzienne polskiej szlachty na początku XIX wieku;

losy Małego Księcia pokazują, że aby zrozumieć innych i siebie, trzeba uważnie słuchać rad i pracować nad sobą;

losy bohaterów *Harry'ego Pottera* czy książek np. Anny Onichimowskiej pokazują, na czym polegają relacje z rodziną i przyjaciółmi, uczą, czym jest odwaga, uczciwość, lojalność...

3. **wnioski** – Twoje wystąpienie powinno zawierać podsumowanie, w którym jeszcze raz przytoczysz postawioną tezę, odwołując się do przytoczonych wcześniej argumentów, wyciągniesz wnioski (Co z tego wynika dla mówiącego? Co dla słuchaczy? Do jakich postaw przekonuje?).

W przemówieniu powinieneś także zastosować słownictwo służące przekonywaniu odbiorcy, np. zwroty do adresata, celowe powtórzenia, wykrzyknienia czy pytania retoryczne.

Temat 2.

Pisząc **opowiadanie**, powinieneś pamiętać, że jego tematem jest **spotkanie**, które pozwoliło Ci **nauczyć się czegoś ważnego**. Dlatego największa część pracy powinna dotyczyć właśnie relacji w z wybranym **bohaterem lektury**, Twojej rozmowy z nim czy wspólnego działania, które pozwoliło Ci zdobyć nowe umiejętności, doświadczenie lub wiedzę. Jednocześnie powinieneś tak zaplanować wypowiedź, aby bohater odwoływał się do zdarzeń z powieści, np. wspominał je lub przywoływał inne postaci, opowiadał o miejscach, czasie, jakichś znakach, rekwizytach...

Twój wybór mógł dotyczyć bohaterów przywołanych w arkuszu – Petroniusz może uczyć odwagi w wygłaszaniu własnych opinii, umiejętności przemawiania i panowania nad tłumem, znajomości sztuki i prowadzenia dyplomacji;

Bohater opowiadania S. Mrożka, dyrektor, może uczyć właściwej oceny własnych możliwości i umiejętności.

Można oczywiście wykorzystać inne lektury – Jacek Soplica czy Ebenezer Scrooge to bohaterowie, którzy uczą, że na zmianę nigdy nie jest za późno. Każdy, nawet ten, który popełnił najcięższe przewinienia (Jacek Soplica zabił Stolnika, Ebenezer nie odczuwał ludzkich uczuć), zasługuje na drugą szansę, może naprawić krzywdy i zyskać przebaczenie.

We wstępie należy przedstawić czas, miejsce, okoliczności spotkania z bohaterem lektury obowiązkowej, krótko go zaprezentować.

W opowiadaniu należy urozmaicić narrację, np. dialogiem, opisem postaci, sytuacji, monologiem. Można zastosować nagły zwrot akcji, doprowadzić zdarzenia do punktu kulminacyjnego. Aby tekst był ciekawy, warto zastosować np. konwencję snu.

Schemat oceniania

1. Realizacja tematu

2 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu. • Wszystkie pozostałe elementy polecenia uwzględnione. • Wypowiedź w całości dotyczy problemu wskazanego w poleceniu.
1 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu. • Nieuwzględniony jeden element polecenia (inny niż forma). ORAZ/LUB • W pracy występują fragmenty nie dotyczące problemu wskazanego w poleceniu.
0 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Forma wypowiedzi niezgodna z formą wskazaną w poleceniu. ALBO • Nieuwzględnione co najmniej dwa elementy polecenia (inne niż forma).

Uwaga: jeżeli za wypowiedź przyznano 0 pkt w kryterium *Realizacja tematu wypowiedzi*, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 pkt.

2. Elementy twórcze / Elementy retoryczne

	<i>2. Elementy twórcze</i>	<i>2. Elementy retoryczne</i>
	Wypowiedź o charakterze twórczym (np. opowiadanie)	Wypowiedź o charakterze argumentacyjnym (np. rozprawka)
5 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Funkcjonalna narracja. • Logiczny układ zdarzeń. • Urozmaicona fabuła, w tym funkcjonalne wykorzystanie co najmniej 6 spośród następujących elementów: opis, charakterystyka bohatera, czas akcji, miejsce akcji, 	<ul style="list-style-type: none"> • Pogłębiona argumentacja. • Argumenty odwołujące się np. do faktów, logiki, emocji, zilustrowane odpowiednimi przykładami ORAZ/LUB wykorzystanie przykładów w funkcji argumentacyjnej.

	<p>zwrot akcji, puenta, punkt kulminacyjny, dialog, monolog, retrospekcja.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Twórcze wykorzystanie treści lektury. 	<ul style="list-style-type: none"> • Argumenty/przykłady uporządkowane, np. zhierarchizowane.
4 pkt	Praca spełnia wszystkie wymagania na 3 pkt i niektóre na 5 pkt.	Praca spełnia wszystkie wymagania na 3 pkt i niektóre na 5 pkt.
3 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Funkcjonalna narracja. • Logiczny układ zdarzeń. • Prosta fabuła, w tym funkcjonalne wykorzystanie co najmniej 4 spośród następujących elementów: opis, charakterystyka bohatera, czas akcji, miejsce akcji, zwrot akcji, puenta, punkt kulminacyjny, dialog, monolog, retrospekcja. 	<ul style="list-style-type: none"> • Powierzchnowa argumentacja; w wypowiedzi brak wnikliwości. • Niektóre argumenty zilustrowane odpowiednimi przykładami ORAZ/LUB wykorzystanie przykładów w funkcji argumentacyjnej. • Argumenty/przykłady częściowo uporządkowane.
2 pkt	Praca spełnia wszystkie wymagania na 1 pkt i niektóre na 3 pkt.	Praca spełnia wszystkie wymagania na 1 pkt i niektóre na 3 pkt.
1 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Narracja częściowo funkcjonalna. • Dopuszczalne usterki w logicznym układzie zdarzeń. • Prosta fabuła. 	<ul style="list-style-type: none"> • Podjęta próba argumentowania. • Ograniczenie do wyliczenia powierzchownie omówionych przykładów, powiązanych z problemem określonym w temacie.

3. Kompetencje literackie i kulturowe

2 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). • Poprawność rzeczowa.
1 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). <p>ALBO</p> <p>Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga).</p> <p>ALBO</p> <p>Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dopuszczalne 1–2 błędy rzeczowe.
0 pkt	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.

4. Kompozycja tekstu

2 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi. • Graficznie wyodrębnione akapity. • Dopuszczalna 1 usterka w zakresie spójności ALBO logiki wypowiedzi, ALBO
--------------	---

	podziału wypowiedzi na funkcjonalne akapity.
1 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi. • Graficznie wyodrębnione akapity. • Dopuszczalne łącznie 2–3 usterki w zakresie spójności ORAZ/ALBO logiki wypowiedzi.
0 pkt	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.

5. Styl

2 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Odpowiedni do treści i formy wypowiedzi. • Jednolity.
1 pkt	Sporadyczne usterki w odpowiedniości ORAZ/LUB jednolitości stylu.
0 pkt	Praca nie spełnia wymagań określonych na 1 pkt.

6. Język

Poprawność środków Zakres środków	Nie więcej niż 2 błędy językowe	3–4 błędy językowe	5–6 błędów językowych	7–9 błędów językowych	10 lub więcej błędów językowych
Szeroki zakres środków językowych, tzn. <ul style="list-style-type: none"> • zróżnicowana składnia • zróżnicowana leksyka, w tym np. bogata frazeologia, precyzyjne słownictwo, umożliwiające pełną i swobodną realizację tematu. 	4 pkt	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt
Zadowalający zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka stosowne / odpowiednie do realizacji tematu.	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt	0 pkt
Wąski zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka proste / ograniczone, utrudniające realizację tematu.	2 pkt	1 pkt	0 pkt	0 pkt	0 pkt

Przykładowo, za wypowiedź, w której uczeń użył zadowalającego zakresu środków językowych i popełnił błędy językowe, egzaminator przyznaje 2 pkt. w tym kryterium.

7. Ortografia

2 pkt	Nie więcej niż 1 błąd ortograficzny.
1 pkt	2–3 błędy ortograficzne.
0 pkt	4 lub więcej błędów ortograficznych.

8. Interpunkcja

1 pkt	Nie więcej niż 5 błędów interpunkcyjnych.
0 pkt	6 lub więcej błędów interpunkcyjnych.

1. Jeżeli wypowiedź w całości jest nie na temat, egzaminator oceni ją na 0 pkt.
2. Jeżeli w wypowiedzi uczeń w ogóle nie odwołał się do treści lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu, za całą wypowiedź egzaminator przyzna 0 pkt.
3. Jeżeli wypowiedź jest nieczytelna, egzaminator oceni ją na 0 pkt.
4. Jeżeli wypowiedź nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. uczeń napisał tylko wstęp), egzaminator przyzna 0 pkt w każdym kryterium.
5. Jeżeli wypowiedź zawiera 180 słów lub mniej, jest oceniana wyłącznie w kryteriach: realizacji tematu wypowiedzi, elementów twórczych/ elementów retorycznych oraz kompetencji literackich i kulturowych. W pozostałych kryteriach egzaminator przyzna 0 punktów.
6. Jeżeli wypowiedź jest napisana niesamodzielnie, np. zawiera fragmenty odtworzone z podręcznika, zadania zawartego w arkuszu egzaminacyjnym lub innego źródła, w tym internetowego, lub jest przepisana od innego ucznia, wówczas egzamin z języka polskiego, w przypadku takiego ucznia, zostanie unieważniony.
7. W ocenie poprawności językowej nie bierze się pod uwagę błędów ortograficznych w wypowiedziach uczniów, którym przyznano takie dostosowanie warunków przeprowadzenia egzaminu, zgodnie z Komunikatem dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej w sprawie szczegółowych sposobów dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty w danym roku szkolnym.
8. Zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem. W przypadku takich wypowiedzi zostanie podjęta indywidualna decyzja dotycząca danej pracy, np. nie zostaną przyznane punkty za styl i język lub cała wypowiedź nie będzie podlegała ocenie.

KRYTERIA OCENY OSTATNIEGO ZADANIA, A TAKŻE ZASADY OCENIANIA NA PODSTAWIE INFORMATORA CKE